

Alibaba doet Chinese pakjesstroom exploderen

De Tijd - 01 Dec. 2018
Pagina 25

Door een eeuwenoud postverdrag handig uit te spelen leveren webwinkels als AliExpress miljoenen pakjes uit China gratis op Belgische adressen.

Wie op verkenning gaat in het online universum van AliExpress valt van de ene verbazing in de andere. Zo heeft de Chinese webwinkel een volledig Nederlandstalige versie, inclusief wat komische vertaalfoutjes. Eens we gekozen hebben uit het schier oneindige aanbod aan spotgoedkope spullen wacht ons nog een aangename verrassing: de verzendingskosten zijn een schijntje, meestal zelfs nul.

De online shopper is gewend aan gratis leveringen, afkomstig uit de magazijnen van het Nederlandse Bol.com of het Duitse Zalando. Maar de pakjes van AliExpress liggen negenduizend kilometer verderop, in Chinese loodsen. Hoe speelt het bedrijf dat klaar?

AliExpress, een onderdeel van de Chinese webwinkel Alibaba, verkoopt vooral compacte, lichte spullen: kleding, speelgoed, elektronica en allerlei onderdelen, van een toiletspoelknop tot een handrem. Zo kan de webwinkel profiteren van een stokoud postverdrag: pakjes die minder dan 2 kilo wegen vallen onder de afspraken van de Wereldpostunie. Dat VN-orgaan werd in 1874 opgericht om het internationale postverkeer te vereenvoudigen. De 192 leden spraken af om de zogenaamde 'last mile' bijna gratis uit te voeren voor elkaar. Vertaald naar een bestelling bij de Chinese webwinkel gaat dat zo: AliExpress betaalt voor het transport tot aan het verdeelcentrum, daar neemt Bpost het over voor de levering tot bij u. In 1969 volgden afspraken over onderlinge vergoedingen. Maar China, vandaag de tweede grootste economie in de wereld, kon als 'ontwikkelingsland' genieten van een gunsttarief.

Die 'last mile' is het duurste deeltje van het logistieke traject omdat die het moeilijkst te organiseren is. Vroeger konden de postbedrijven die gemiste inkomsten makkelijk recupereren: wie een brief stuurde naar bijvoorbeeld de VS, kreeg er meestal ook een terug. De inkomsten uit de postzegel gingen zo de ene keer naar het ene postbedrijf, de volgende keer naar het andere. 'Die balans is nu grondig verstoord', zegt Wouter Dewulf, transporteconoom aan de Universiteit Antwerpen. 'Er vertrekken miljoenen pakjes uit China, maar er keren er veel minder terug.'

Pakjeskampioen China

De Belgische consument is in sneltempo verslingerd geraakt aan de Chinese webwinkels. De luchthaven van Bierset bij Luik verwerkte in de maand november 2,6 miljoen pakjes. De FOD Financiën schat dat driekwart uit China komt, met Alibaba als topleverancier. In de eerste elf maanden van dit jaar kwamen er al 5,8 miljoen pakjes aan in het louter op cargo gerichte Bierset, meer dan tien keer zoveel als in 2017. Toen ontving de luchthaven slechts 385.000 pakjes. En dat zonder de decemberbestellingen, doorgaans de belangrijkste shopmaand, en zonder de pakjes die in Zaventem aankomen. Voor de luchthaven van Zaventem kan de douane enkel meegeven dat er in de eerste helft van dit jaar bijna een half miljoen pakjes gecontroleerd zijn, een fractie van het totaal aantal zendingen. Zo staat de teller voor 2018 op bijna 6,3 miljoen pakjes. Ter vergelijking: Bpost behandelde in heel 2017 zo'n 40 miljoen pakketten.

AliExpress is het Chinese Bol.com, een platform waarop bedrijven hun producten rechtstreeks aan consumenten verkopen. Het moederbedrijf Alibaba Group boekt een omzet van 35 miljard euro. Het merendeel daarvan haalt het bedrijf uit de online verkoop op de Chinese markt, waar het de absolute marktleider is. AliExpress is in 2010 opgericht om de rest van de wereld te veroveren. En het is niet enkel dankzij de gratis 'last mile' dat de retailer de kosten drukt, legt Wouter Dewulf uit. 'Hij werkt samen met het staatsbedrijf China Post. Dat hanteert, dankzij subsidies, zeer lage tarieven. Daarom krijgen andere spelers zoals UPS of FedEx in China amper voet aan de grond.' De pakjes worden per vliegtuig verstuurd, in postzakken in plaats van de duurdere containers. 'Luchtvaartmaatschappijen zijn geen fan van de zakken van China Post', zegt Dewulf. 'Als er weinig plaats is, kan zo'n lading wel een paar dagen blijven liggen. Soms verkiest Alibaba om zijn spullen naar Hongkong te verscheppen. Zo belanden ze via een omweg in een zak van de Taiwanese post of de nationale post van Hongkong. Die worden sneller opgepikt.' Veel tijdsdruk is er niet: wie bij AliExpress bestelt, kijkt aan tegen een levertijd van 17 tot 29 dagen.

Sjoemelen met btw

De keuze voor zending per postzak heeft nog voordelen: de aankopen glippen vlotter langs de douane. Op pakketten die minder waard zijn dan 22 euro moet geen btw of invoerrechten betaald worden, maar met de aangegeven waarde wordt gesjoemeld. De douane vond dit jaar al voor 456.000 euro aan niet-betaalde btw, accijnzen en invoerrechten op pakketten van buiten de EU. Met behulp van risicoanalyse probeert de grenscontrole gericht te controleren, maar door de explosieve groei van pakjes lijkt dat een druppel op een hete plaat. In Bierset is het aantal pakjes in een jaar tijd meer dan vertienvoudigd, het aantal douaniers bleef stabiel op 150. Volgend jaar komen er acht mensen bij, maar die zijn bedoeld om de gevolgen van de brexit op te vangen.

De Amerikaanse president Donald Trump, die van het aanpakken van het 'heel oneerlijke' Chinese handelsoverschot een speerpunt heeft gemaakt, ondernam in oktober actie tegen de goedkope Chinese pakkettenpost. De VS willen zich terugtrekken uit het postverdrag. Dewulf zag met eigen ogen hoe de handelsoorlog woedt tot in de Amerikaanse postdepots. 'In Los Angeles ligt een berg Chinese pakjes, zo hoog dat je er vanaf kan skiën. Ze behandelen de Chinese pakjes niet prioritair en laten ze maanden liggen. Noem het de Amerikaanse wraak.' De Amerikaanse aankondiging heeft de Wereldpostunie in rep en roer gezet. Begin dit jaar ging de vergoeding voor de 'last mile' omhoog, dat bedrag kan de komende jaren nog stijgen.

Bpost wil geen commentaar geven op de impact van de Chinese pakjesstroom, die de komende jaren nog gaat aanzwellen. In de meeste Europese landen komt het gros van de buitenlandse postpakketten al uit China, blijkt uit het e-commercerapport van de sectorfederatie International Postal Corporation. De Belg bestelt vandaag nog voornamelijk bij Nederlandse (30%) en Franse

webshops (25%). Met de komst van een logistiek centrum van Alibaba naar Luik zou die verhouding rap kunnen wijzigen. Dan wordt het wachten op de Chinese pakjes geen kwestie van weken, maar van dagen.

SOFIE VANLOMMEL

Copyright © 2018 Mediafin. Alle rechten voorbehouden